
Aktualitások a közösségi művelődésben

V.

Vármegyei igazgatóságok vezetőivel indult a 2024-es szakmai munka

Az évindító értekezleten az intézmény ügyvezetői és igazgatói előadásai után a szakmai nap műhelymunkával zárult. Változások várhatók a közművelődés területét felelős szaktárca, a Kulturális és Innovációs Minisztérium tájékoztatásai alapján a 2024-es évben.

Az egyik legfontosabb, hogy a működési támogatás mellett hangsúlyossá válik a programfinanszírozás is - hallhatták az évindító értekezleten a Nemzeti Művelődési Intézet vármegyei igazgatói.

SzaRVaS NYoMoN szabadegyetem – velünk élő szerves hagyományunk nyomában 2024-ben is

A Nemzeti Művelődési Intézet Makoldi Sándor Központja 2022-ben indította el szabadegyetemi mintaprogramját, mely ez év januárjában harmadik évét kezdte meg Velünk élő őshagyomány címmel, népmeséink, mondáink, archaikus imádságaink világába engedve mélyebb betekintést.

A szabadegyetem kezdeti célkitűzése nem változott, mely a szerves magyar műveltség megismerésének, megértésének elősegítése, szélesebb körű kiterjesztése.

A Makoldi Sándor Központ munkatársai, Szántai Lajos műveltségkutató és Harangozó Imre néprajzkutató nevével fémjelzett előadássorozat alkalmait ezúttal is online

és jelenléti formában láthatják az érdeklődők, ám ebben az évben jelentős innovációként az Intézet beemelte a Közösségépítő Kultúránk programjába a szabadegyetemi sorozatot. Így újabb célcsoportokat vonhattunk be az előadások látogatásába, ennek eredményeként a vármegyei Igazgatóságok szervezésében az első félév tizenegy előadását közel hatszázan tekintették meg jelenléti formában.

Emellett székházvezetésen vettek részt, amelynek keretében beavatást nyerhettek a székház szerves műveltségünkből merítő, teljes vizuális programjába, ezen belül Makoldi Sándor Erő-hívás c. festmény sorozatának képi üzenetébe is.

Közművelődési intézmények és önkormányzatok részesültek minisztériumi elismerésben a magyar kultúra napján

Elismerő címeket és kiválósági díjakat adott át a magyar kultúra napján a közművelődési szakterületen a Kulturális és Innovációs Minisztérium a magyar kultúra egyik bölcsőjében, a felszentelésének 800 éves jubileumát ünneplő Pannonhalmi Bencés Főapátságban.

Ünnepélyes keretek között a Minősített Közművelődési Intézmény Cím elismeréseket, a Közművelődési Kiválóság Díjakat, és első alkalommal a Minősített Közösségi Szintér Cím elismeréseket is átadták a magyar kultúra napján Pannonhalmán. A minősítésekre azok a szervezetek pályázhatnak, amelyek a minőségfejlesztés, a hatékony munkavégzés területén kimagasló teljesítményt nyújtanak, újításokat vezetnek be, és képesek irányt mutatni másoknak.

A közművelődés díjazott és elismert szereplői jó gyakorlatokat szakmai napokon és rendezvényeken osztják meg, újításaikról és eredményeikről beszámolnak, szakmai hálózatot hoznak létre, széleskörű partnerséget alakítanak ki, valamint támogatják a fiatal munkatársakat.

A Minősített Közművelődési Intézmény Cím, a Közművelődési Minőség Díj összetartozik a Nemzeti Művelődési Intézet nevével. Immár ebbe a rendszerbe illeszkedik az újonnan alapított Minősített Közösségi Szintér Cím is. A Nemzeti Művelődési Intézet fogja össze a pályázatokat a kiírástól a minősítések lezárásáig, javaslatokat fogalmaz meg a további fejlesztések területén, és erősíti az intézményeket feladatellátásuk során.

**Minősített
Közművelődési
Intézmény**

KÖZMŰVELŐDÉSI MINŐSÉG DÍJBAN RÉSZESÜLT:

Csabagyöngye Kulturális Központ (Békéscsaba, Békés vármegye)

Kossuth Művelődési Központ és Halász Boldizsár Városi Könyvtár (Dabas, Pest vármegye)

MINŐSÍTETT KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNY CÍMBEN RÉSZESÜLT:

Kossuth Művelődési Központ Nonprofit Kft. (Cegléd, Pest vármegye)

Petőfi Sándor Művelődési Ház (Csömör, Pest vármegye)

DEMKI Debreceni Művelődési Központ és Ifjúsági Ház Nonprofit Kft. (Debrecen, Hajdú-Bihar vármegye)

Marcali Művelődési és Szabadidős Központ Nonprofit Kft. (Marcali, Somogy vármegye)

Székesfehérvári Közösségi és Kulturális Központ (Székesfehérvár, Fejér vármegye)

AGORA Savaria Kulturális és Médiaközpont Nonprofit Kft. (Szombathely, Vas vármegye)

Zichy Mihály Művelődési Központ (Tab, Somogy vármegye)

Agóra Veszprém Kulturális Központ (Veszprém, Veszprém vármegye)

MINŐSÍTETT KÖZÖSSÉGI SZÍNTÉR CÍM VISELÉSÉRE JOGOSULT:

Alsóörs Község Önkormányzata (Alsóörs, Veszprém vármegye)

Bakonycsernye Nagyközség Önkormányzata (Bakonycsernye, Fejér vármegye)

Balatonberény Község Önkormányzata (Balatonberény, Somogy vármegye)

Bükkszék Község Önkormányzata (Bükkszék, Heves vármegye)

Ebes Községi Önkormányzat – Ebes Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft. (Ebes, Hajdú-Bihar vármegye)

Karaközörcsök Község Önkormányzata (Karaközörcsök, Veszprém vármegye)

Kenézli Község Önkormányzata (Kenézli, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye)

Lócs Község Önkormányzata (Lócs, Vas vármegye)

Nemesbőd Község Önkormányzata (Nemesbőd, Vas vármegye)

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata – Nevelők Háza Egyesület (Pécs, Baranya vármegye)

Sárisáp Község Önkormányzata (Sárisáp, Komárom-Esztergom vármegye)

Tardona Község Önkormányzata (Tardona, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye)

Tormásliget Község Önkormányzata (Tormásliget, Vas vármegye)

Zalavár Község Önkormányzata (Zalavár, Zala vármegye)

Közösségeket épít a Pajtaszínházi Program

Kilencedik alkalommal rendezték meg a Pajtaszínházi Szemlét a Nemzeti Színházban január 27-én és 28-án. A Nemzeti Művelődési Intézet, a Nemzeti Színház és a Magyar Teátrumi Társaság által szervezett eseménynek és az amatőr színjátszók többéves munkájának a falusi közösségek összetartásában a szervezők és a résztvevők szerint beérni látszik a gyümölcse.

Vidnyánszky Attila, a Nemzeti Színház igazgatója, a Magyar Teátrumi Társaság elnöke köszöntőjében kiemelte, hogy nagy büszkeség számukra a Pajtaszínházi Szemle, hiszen a színház mindenkié, és a nemzet teátruma a magyar kultúra napja alkalmából immáron kilencedik éve nyitja ki a kapuit. Hozzátette: az elmúlt esztendőben több mint 150 társulat vett részt a Pajtaszínházi Programban, elsősorban a falusi amatőr színjátszók, akik komplexitásában építik a vidéki Magyarországon a közösségeket.

„Az emberek rájönnek, hogy jó együtt lenni. Létrejön egy közös dolog, ami maga a csoda” - összegezte a Nemzeti Színház igazgatója.

„Minden egyes előadás mögött egy-egy közösség története is ott van. Ezek azok a történetek, amelyek összetartják a közösségeket, hiszen az amatőr színjátszóknak is van miről beszélniük, élményeket és emlékeket tudnak közösen feleleveníteni, felidézni a későbbiekben” - fűzte hozzá Novák Irén, a Nemzeti Művelődési Intézet ügyvezetője beszédében. Az intézet küldetése kapcsán azt is elmondta: keresik, felkarolják a tehetségeket, és támogatják a közösségeket, hiszen ezzel a magyar nemzet társadalmi jólétéhez járulnak hozzá.

Szervezetfejlesztés és szakmai tudásátadás a Nemzeti Művelődési Intézet februári belső képzésén

A szakterületet érintő változások és a 2024-es év tervei kerültek napirendre a Nemzeti Művelődési Intézet belső képzésén az intézet székházában Lakiteleken. Az esemény a felsővezetés plenáris előadásait követően interaktív műhelymunkákkal folytatódott.

Novák Irén ügyvezető azt hangsúlyozta, hogy az intézet újragondolt működésében nagy szerepet szán a hosszú távú tervezésnek, a programfinanszírozásnak, valamint a saját bevételszerzésre irányuló törekvéseknek.

„A Nemzeti Művelődési Intézetnél azért dolgozunk, hogy elérhetővé tegyük azokat az élményeket, amelyek kiszakítanak a szürke hétköznapiakból, pezsgőbbé teszik az életet, és inspirálnak minket” - hangsúlyozta Novák Irén.

Sonkoly János ügyvezető és Susáné Zakar Orsolya gazdálkodási igazgató a hozzájuk tartozó szervezeti egységek feladatainak bemutatása mellett kiemelték a szervezet által a munkavállalók számára nyújtott előnyöket és

javakat, illetve az eredményes feladatvégzéshez elvárt attitűdöket. „Az erőforrások megfelelő optimalizálásával, a feladatok közös megbeszélésével, a jól működő csapatmunkával haladhatunk eredményesen céljaink elérése felé” - foglalta össze Susáné Zakar Orsolya.

Dr. Juhász Erika szakmafejlesztési igazgató a hazai és a nemzetközi együttműködések jelentőségére, valamint a munkatársak folyamatos továbbképzésére helyezte a fókuszot. Az állandó fejlődés, a folyamatok mindig közös utakat jelentenek, melyek felkészült és elkötelezett szakembereket kívánnak.

Dr. Balogné Uracs Marianna szakmai igazgató 2024-et a kulturális alapellátás és a közösségi művelődés továbbfejlesztésének éveként határozta meg. Kiemelte: a Nemzeti Művelődési Intézet egy évtizednyi munka eredményeire építhet, hatalmas lehetőség van az intézmény kezében, hogy tevékenységével alakítsa szakterületet, ezért kiemelten fontos a felelősségteljes munkavégzés.

Elindult a 2024-es Közművelődési Tudományos Kutatási Program

Kutatók és kutatócsoportok mutatkoztak be a Közművelődési Tudományos Kutatási Program nyitóalkalmán a Nemzeti Művelődési Intézet székházában Lakiteleken, március elsején.

A Nemzeti Művelődési Intézet által gondozott Közművelődési Tudományos Kutatási Program célja a kutatómunka támogatása, a tudományos munkát végzők számának növelése, a szakterületre vonatkozó kutatások számának emelése, valamint a közösségi művelődés iránt érdeklődő kezdő és tapasztaltabb kutatók elköteleződésének erősítése.

A nyitóeseményen a kutatók és a kutatócsoportok egyenként bemutatták kutatási tervüket. Többek között a közművelődési szakemberek pályaképe, a népfőiskolák közösségépítő tevékenysége vagy a kulturális igazgatás és intézményrendszer nemzetközi kitekintésben szerepel a kutatási témák között 2024-ben.

Mesékből kelt életre az alkotó közösségek értékteremtő ereje

„Egyszer volt, hol nem volt...” – a népmesék varázslatos világa című alkotópályázatra beérkezett munkákból nyílt kiállítás a Nemzeti Művelődési Intézet székházában. A magyar népmesékhez kapcsolódó alkotópályázatra a Nemzeti Művelődési Intézet ASzakkör programjának Kárpát-medencében elindult szakkörei közül bármely típusban készített alkotással pályázhattak a közösségek tagjai. Több mint száz kreatív pályamunka érkezett, Magyarország minden vármegyéje és határon túli régiók is aktívan vettek részt az alkotópályázaton.

Novák Irén, az intézet ügyvezetője a kiállítás megnyitóján felelevenítette, hogy a magyar népmese 2020. október 15-e óta hungarikum, a magyar népmesék pedig sokak számára összeforrtak a televíziós sorozat a történeteivel, a Kaláka együttes főcímmel, Szabó Gyula színművész hangjával, de Jankovics Marcell rendező jóvoltából minden epizódban megismerhető egy-egy táj jellegzetes népművészetének motívumkincse.

„A magyar népmese ősidők óta az életünk része. Elődeink mesélték történeteiket a Kárpátokon való átkeléskor és jóval azután, generációkon át öröklődött minden

fabula, szerte a Kárpát-medencében, függetlenül attól, hogy a magyarul mesélők lakhelye melyik országhoz tartozott földrajzi értelemben. Erre építve bátran hirdettük meg mindenki számára az 'Egyszer volt, hol nem volt...' - a magyar népmesék varázslatos világa című alkotópályázatunkat" - emelte ki Novák Irén ügyvezető.

Az alkotópályázatra beérkezett pályamunkákat szakmailag a Békés Megyei Népművészeti Egyesület bírálta el. Pál Miklósné, a Békés Megyei Népművészeti Egyesület elnöke arról beszélt, hogy a 108 szakkör által beküldött pályamunkákat tizennyolc tagú zsűri értékelt. A bíráló bizottság tizenkét szempont mentén állította össze értékelését, amelyek között szerepelt a kivitelezés minősége, az alapanyag, a funkció és a díszítés összhangja, valamint a műfajnak, illetve népi kézművességnek való megfelelés, de szempont volt az is, hogy az alkotás mit nyújt a befogadónak.

A tárlatmegnyitón közreműködött Berecz András énekes, mesemondó, népmesegyűjtő, folklórkutató és előadóművész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja.

Kitüntetések a közművelődésben március 15-e alkalmából

Magas rangú állami kitüntetésekkel ismerték el a közművelődés területén dolgozókat nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából. Gratulálunk a kitüntetetteknek!

Sulyok Tamás köztársasági elnök a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést adományozta a magyar kultúra ápolását és népszerűsítését szolgáló tevékenysége, valamint Debrecen város érdekében végzett odaadó munkája elismeréseként Bódor Editnek, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának egyházi és határon túli kapcsolatokért felelős polgármesteri tanácsadójának.

MAGYAR ARANY ÉRDEMKERESZT POLGÁRI TAGOZAT KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT:

Domokos István

a Kossuth Rádió Országjáró magazin műsorának felelős szerkesztője

Hubert Erzsébet Borbála

művelődésszervező és néprajzkutató, a Debreceni és Hajdú-Bihar Megyei Népművészeti Egyesület elnöke

A MAGYAR ARANY ÉRDEMKERESZT KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT:

Szentei Tamás

Debrecen Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal, Kulturális Osztály vezetője

MAGYAR ÉRDEMREND LOVAGKERESZT POLGÁRI TAGOZAT KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT:

Barta Dóra

Harangozó Gyula-díjas táncművész, koreográfus, érdemes művész, a Kecskeméti City Balett, a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház balett tagozatának vezetője, a Hírös Agóra Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója

MAGYAR ÉRDEMREND LOVAGKERESZT POLGÁRI TAGOZAT KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT:

Kékedi László Vilmos

népi iparművész, a népművészet mestere, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, a Népművészeti Tagozat vezetője, Kisgyőr község polgármestere

A MAGYAR ARANY ÉRDEMKERESZT KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT:

Hoffner Tibor

a Pannon Kincsház Kft. ügyvezetője, a Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért szakmai vezetője, Taliándörögd község korábbi polgármestere

MAGYAR EZÜST ÉRDEMKERESZT POLGÁRI TAGOZAT KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT:

Lisztes Éva

a Berettyó Kulturális Központ igazgatóhelyettese, a Bihari Szabadművelődési és Népfőiskolai Egyesület elnöke

A MAGYAR BRONZ ÉRDEMKERESZT KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT:

Barczáné Tóth Boglárka

a tapolcai Tamási Áron Művelődési Központ intézményvezetője

MAGYAR EZÜST ÉRDEMKERESZT POLGÁRI TAGOZAT KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT:

Balogh Zsigmond

fafaragó mester, népi iparművész

Befektetés a kultúrába

„A kultúra közös ügyünk – Befektetés a kultúrába” címmel rendezte meg tavaszi stratégiai konferenciáját a Nemzeti Művelődési Intézet Lakiteleken március 20-án. Nem csak a közművelődési szakterületen dolgozók, hanem partner-intézmények képviselői és településvezetők is részt vettek a plenáris előadásokon és műhelymunkákon.

Szentmártoni János helyettes államtitkár, a Kulturális és Innovációs Minisztérium nevében köszöntötte a stratégiai konferencián megjelenteket. Kiemelte, hogy a kultúra nem csupán ügy, hanem olyan éltető közeg az embernek, mint hálnak a víz.

„A kultúrába való befektetés hosszú távú, egy nép megmaradásának fedezete, amely nem csak gazdaságilag, hanem szellemileg térül meg. Egy társadalom mentális egészségét segít megőrizni. A kultúrába való befektetés nemzetmegtartó erővel bír, ezért mindannyiunk felelőssége a kultúra támogatása szellemi és anyagi tőkével,

pénzzel, ötlettel, javaslattal és vízióval. Kultúránk megőrzése azért is fontos, hogy a gyermekeink épek maradjanak, hogy esélyük legyen jobbá tenni a világot. Nem az a kérdés, hogy milyen világot hagyunk a gyermekeinkre, hanem milyen gyermekeket hagyunk a világra” - fogalmazott Szentmártoni János.

Novák Irén, a Nemzeti Művelődési Intézet ügyvezetője azzal a gondolattal nyitotta meg a rendezvényt, hogy az Intézet stratégiai konferenciáin jellemzően olyan aktuális témákat vetnek fel, amelyek hatással vannak a közművelődésre, továbbá a szakemberek tudnak egymástól tanulni, valamint bővíteni tudják az ismereteiket és látókörüket.

Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke, a Népfőiskola Alapítvány kuratóriumának elnöke köszöntőjében saját, több évtizedes szakmai tapasztalatait osztotta meg a kulturális és közművelődési események, rendezvények és programok finanszírozásával kapcsolatban.

Évet értékelték és a jövő évet tervezték a határon túli magyar szakköri közösségek

Szakmai műhelymunkán értékelték ASzakkör Program 2023/2024-es évét, valamint tervezték az idei évadzáró kiállításokat és a jövő évet a határon túli magyar közösségek Felvidéken, Nagykaposon.

A határon túli magyar szakköri közösségek az ASzakkör program indulásától kezdődően bekapcsolódtak a Nemzeti Művelődési Intézet tárgykötő kézműves tevékenységeibe. Idén összesen 582 határon túli szakköri közösség működik, közel 3000 résztvevővel.

A 2024. április 4-6. között Felvidéken, Nagykaposon tartott szakmai műhelymunkán az előző év szakköri közösségeinek munkáját értékelték, szervezték az évadzáró kiállításokat és a következő évet. Az eseményen minden határon túli közösség koordinátora részt vett.

Az ASzakkör program mellett napirendre kerültek a Nemzeti Művelődési Intézet szakmai képzései, a Pajtaszínház Program, a Bűvös Bábos Program, a KözösÉg Fesztivál.

A látóutakban rejlő lehetőségeket első kézből is megtapasztalták a szakmai közösség tagjai, amikor ellátogattak Királyhelmecre, a magyar múzeumba, a borsi Rákóczi-várkastélyba, a Dobóruszkára, Dobó István sírhelyéhez, valamint Nagyszelmencre, a kettévágott faluba.

Karrierlehetőségek tárházát ismerhették meg az egyetemisták

Több mint száz közösség szervezés alapszakos hallgató és oktatóik látogattak a Nemzeti Művelődési Intézet székházába, Lakitelekre április 18-án.

A közművelődési szakterületen szakmai elköteleződést erősítő programsorozat eseményére a Pécsi Tudományegyetemről, a Budapesti Gazdasági Egyetemről, valamint a Kodolányi János Egyetemről érkeztek hallgatók.

A Nemzeti Művelődési Intézet a program keretében lehetőséget biztosított arra, hogy a hallgatók megismerjék az Intézet székházát, a kultúrstratégiai intézmény munkáját. Előadások és interaktív tréning formában a közművelődési karrierlehetőségekről is áttekintést nyújtott a program a hallgatók számára. Megtudhatták: a közművelődési szervezeteken túl a közigazgatásban, valamint az oktatói és kutatói pályán is számos lehetőség közül választhatnak a sikeres diplomaszerzést követően.

Agóra szakmai műhely tanácskozott Lakiteleken

Magyarország tizennégy agórája folyamatosan minden szervezetével képviselteti magát az évente két-három alkalommal megrendezésre kerülő szakmai tanácskozáson. A tavaszi alkalom egyik helyszíne a Nemzeti Művelődési Intézet székháza volt Lakiteleken.

Az Agóra szakmai műhely már több mint tíz éve működik a Nemzeti Művelődési Intézet koordinálásával. Ezúttal Lakitelek mellett a kecskeméti Hírös Agóra volt a rendezvény házigazdája, ahol az aktuális szakmai témák megbeszélése, új innovációk elindítása mellett a kecskeméti házigazdák szakmai tevékenységével is részletesen megismerkedett a több mint negyven résztvevő.

A tanácskozáson részt vett Závogyán Magdolna, a Kulturális és Innovációs Minisztérium kultúráért felelős államtitkára, aki többek között a közművelődési szakma hazai helyzetét elemezte.

A „Szolgáltató Agóra” című kerekasztal-beszélgetést Novák Irén, a Nemzeti Művelődési Intézet ügyvezetője vezette, melyben Fekete-Dombi Ildikó, a gyulai Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum Nonprofit Kft. ügyvezetője és Somogyi Béla, a debreceni Agóra Tudományos Élményközpont ügyvezetője osztotta meg szakmai tapasztalatait.

„Ma van húsvét napja” – húsvéti hagyományaink a Kárpát-medencében

Ezzel a címmel hirdetett fotó- és videópályázatot a húsvét helyi népszokásainak megismerése érdekében közösségek számára a Nemzeti Művelődési Intézet, arra hívva a pályázókat, hogy dokumentálják és népszerűsítsék a közösségekben megélt húsvéti ünnepeket. A pályázat fókuszában a hímes tojás állt, ezért ennek mindenképpen meg kellett jelennie a pályázatban.

A zsűri a pályamunkák értékelése kapcsán hangsúlyozta, hogy a Nemzeti Művelődési Intézet pályázata lehetőséget biztosított, hogy olyan videók és fotók készüljenek, amelyek rávilágítanak a valódi értékekre, a húsvéti ünnepkör és a hagyományainak igazi megélésére közösségekben. A jövőre vonatkozóan biztatták a pályázókat, hogy bátran mutassák meg elődeik húsvéti szokásait, az ünnepek valódi tartalmi rendjét egy-egy településen.

A zsűri tagja volt a Nemzeti Művelődési Intézet részéről Harangozó Imre néprajzkutató, a Magyar Művészeti Akadémia levelező tagja, a Tojásdíszítók Egyesülete részéről pedig Berkovics Emőke Népi Tárgyalkotó Iparművész, Gajdos Zsuzsanna Népművészet Ifjú Mestere, Népi Tárgyalkotó Iparművész, valamint Jókainé Gombosi Beatrix néprajzkutató, Népi Tárgyalkotó Iparművész.

A díjazottak szakköri csomagban részesültek. Kiemelkedő volt Gerzsényiné Hódos Ildikó A múltunk örökségei a jövőnk értékei című, illetve az óvodás, kisiskolás kategóriában Berényi Éva Húsvét Városszabadin című pályaműve.

Több száz gyermek a paravánok mögött

Összesen tizenkilenc magyarországi és tíz határon túli csoport mutatkozott be a Bábos Találkozók alkalmával az „Amatőr bábjátás fejlesztése a Kárpát-medencében” programban. A Pápai Művelődéstörténeti Társaság – Pegazus Népfőiskola „Amatőr bábjátás fejlesztése a Kárpát-medencében” programja keretében több száz magyarországi és határon túli gyermek mutatkozott be az elmúlt hónapokban a regionális Bábos Találkozók Veszprémben, Debrecenben, Tiszakécskén és a felvidéki Pozsonyepérségen. A program szakmai vezetője a pápai Pegazus Színház volt, a koordinációban a Nemzeti Művelődési Intézet is részt vett.

A találkozók sorát az Agóra Veszprém Kulturális Központban rendezett Bábos Találkozó nyitotta. Nem volt újdonság a bábos rendezvény az intézményben, hiszen a központ tavaly a Bűvös Bábos Fesztiválnak adott otthont.

Brányi Mária, Veszprém alpolgármestere köszöntőjében elmondta: a 2023. évi Európa Kulturális Fővárosa programban való bemutatkozás után ismét Veszprém ad otthont a Bábos Találkozó nagyszabású programjának. Sarkadi Nagy László és Végh Zsolt, a Pegazus Színház igazgatói, a projekt szakmai vezetői, mint a zsűri tagjai is köszöntötték a találkozó résztvevőit.

Igazán különleges, vidám és érdekes előadásokat, klasszikus meséket, valamint a közönség bábos produkcióját is láthatták az érdeklődők, de sokat tanulhattak a csoportok egymástól is. A Bábos Találkozón a felnőttek, csoportvezetők szakmai beszélgetésen vettek részt. A bábcsoportok gyermek résztvevőit kézműves játszóház, táncház és egy igazi világbajnok lufihajtogató is várta.

Hogy minden báb a helyén legyen, vagy hogy időben vilanjon fel a fény az árnyjátékhöz a színpadon, ahhoz összefogás és közös munka szükséges a paraván mögött. A bábjáték egy összetett műfaj, mely a gyermekek különböző készségeit fejleszti, többek között a beszédkészséget, a csapatmunkát, a koncentrációt és a motorikus képességeket, tartják a szakemberek.

A Bábos Találkozók utolsó állomása Tiszakécskén volt, ahol paravános, asztali és élőszereplős játékkal is találkozhatott a közönség. Minden csoport más és más bábtechnikához nyúlt az előadás elkészítésekor. A találkozón háromfős zsűri értékelt a produkciókat. Lénárt András bábművész, Bagi Márta és Tóth Géza Sándorné pedagógusok, bábjátékosok szakmai jótanácsokkal látták el a bemutatók után a csoportvezetőket és mentorokat. Tiszakécskére is érkeztek határon túli fiatalok: két vajdasági bábcsoport előadását tekinthették meg az érdeklődők.

„Állati jó” az idei Közösségek Hete országszerte

Ember és állat kapcsolatát ünnepelte az idei Közösségek Hete országos rendezvénysorozat május 20-a és május 26-a között. Az „Ez állati jó lesz!” mottó jegyében ország-szerte közösségi programokat szerveztek a közművelődési intézmények, a múzeumok, a könyvtárak és a különböző civil közösségek.

A rendezvénysorozat 2017-ben indult útjára a „Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” című európai uniós projekt keretében. A rendezvény a Szabadtéri Néprajzi Múzeum igazgatósága, a Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ koordinálásával és az Országos Széchényi Könyvtár, valamint a Nemzeti Művelődési Intézet együttműködésével valósult meg. A Nemzeti Művelődési Intézet szakmai küldetésének része, hogy ezt a szellemiséget terjessze az országban.

Dr. Cseri Miklós, a Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgatója hangsúlyozta: a Közösségek Hete szép példa arra, hogy egy európai uniós projektben kifejlesztett program a projekt befejezését követően is tovább él, sőt évről évre egyre nagyobb érdeklődés kíséri. Az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója, Rózsa Dávid elmondta: a könyvtárak a településeken valódi közösségformáló erővel bírnak, hiszen megszólítják az oktatási-nevelési intézmények tanulóit és a felnőtteken át a szépkorú olvasókat is.

Dr. Balogné Uracs Marianna, a Nemzeti Művelődési Intézet szakmai igazgatója a közművelődési intézmények kulturális agóra szerepét emelte ki a Közösségek Hete országos rendezvénysorozat megnyitása kapcsán. Elmondta, hogy a 2024. évi tematika rendkívül sokszínű kapcsolódási lehetőséget biztosít a programszervezőknek, segítve a felelős állattartás és a környezettudatos szemlélet országos népszerűsítését.

A helyi közösségeket erősítik a többfunkciós színterek és szolgáltatások

Mérföldkő jelentőségű együttműködési rendszert épít ki a Magyar Posta és a Nemzeti Művelődési Intézet. Závogyán Magdolna, a Kulturális és Innovációs Minisztérium kultúráért felelős államtitkára világörökségi helyszínen, a hollókői múzeumposta átadásán szolt az együttműködésről.

A Nemzeti Művelődési Intézet és a Magyar Posta egyaránt elkötelezett abban, hogy támogassa a vidék megtartó erejét, és keresse azokat a megoldásokat, amelyekkel hozzájárulhatnak a települések intézményeinek hatékony és fenntartható működéséhez. A két szervezet egyeztetést folytatott annak érdekében, hogy konstruktív megoldást ajánlhassanak a településeknek.

A Magyar Posta 2023 februárjától hirdette meg a Postapartneri programját, melynek keretében postahelyek partnerségi üzemeltetésére keres együttműködő partnereket, kiemelten a 400 és 1500 fő közötti lakosságszámú településekre. A Postapartner az alapvető postai szolgáltatásokhoz kapcsolódó felvételi és értékesítési tevékenységben működnek közre. A Postapartneri programhoz való csatlakozás lehetővé teszi, hogy a szolgáltatások helyben, az adott kistélepülésen elérhetőek legyenek.

A Nemzeti Művelődési Intézet vármegyei hálózatával valamennyi 1500 fő alatti települést eléri. Az Nemzeti Művelődési Intézet ajánlja a lehetőséget a közművelődésben kistélepülésen dolgozó szakemberek számára.

Értékek, közösség és jó példák a KÉK országos programsorozatban

Több mint tízezer látogató hazánk többszáz településéről vett részt a Nemzeti Művelődési Intézet által szervezett Közösségépítő Kultúránk országos programsorozatban 2024 tavaszán. Lakitelek, Kondoros, Kiscsősz, Gyula, Kaposmérő és Kápolnásnyék – hazánk hat emblemikus helyszíne várta az érdeklődőket. Olyan intézményeket, szervezeteket ismerhettek meg, amelyekben kiemelkedő kulturális-, érték közvetítő-, közösségépítő tevékenység folyik, és amelyek a szakembereknek példát, a közösségek tagjainak pedig motivációt adhatnak. A kulturális intézmények és szervezetek nem csak a településen élők számára biztosítanak minőségi programokat, valamint segítik a közösségek működését, hanem sok látogatót vonzanak azokkal a különleges szolgáltatásokkal, melyek egyediek és a helyi értékekre építenek.

Folytatódik a KÉK Látóút Program

A Nemzeti Művelődési Intézet folytatja a korábban nagy sikerrel lebonyolított Közösségépítő Kultúránk (KÉK) programsorozatát, az eddigi megszokott szakmai utak mellett új típusú kínálatot is biztosít. KÉK Látóút Program címen szakmai tapasztalatcserét, gyakorlati tudásátadást kínálunk Látópontokra, elsősorban közművelődési szakemberek, településvezetők, felsőoktatásban résztvevő hallgatók, civil szervezetek képviselői részére.

A Látópont Hálózatot a Magyar Közösségépítők Értékszövetsége Egyesület hozta létre. A Látópontok olyan települések, közösségi színterek, közművelődési intézmények, civil szervezetek, ahol bemutatható, megérthető és eltanulható valamely közösségi jó gyakorlat. Ahol a tapasztalataikat szívesen megosztják az érdeklődőkkel, inspirálva, motiválva őket.

Jelenleg 101 Látópont Címbertokos nyerte el pályázat útján ezt a rangos címet a Kárpát-medencében. Közülük 42 szervezet vállalta, hogy részt vesz az idei Programban, és látóutakon fogadják az érdeklődőket.

A látóutak kétnaposak, lehetőséget adva alkalmanként két település közösségi munkájának megismerésére, valamint esti beszélgetésre, kapcsolatépítésre is. A résztvevők maximális létszáma húsz fő.

Az esemény célja, hogy a résztvevők megismerjék a közművelődés kultúráközvetítő, közösségépítő szerepét, megtapasztalják a települések közösségmegtartó erejét, helyi értékeit, jó gyakorlatait, melyek mintaként szolgálnak és adaptálhatóak mások számára is.

Országos szakköri évadzáró kiállítássorozat május végén

Országos programsorozattal zárult az ASzakkör Program 2023/24-es évada. A szakköri közösségek hazánk minden vármegyéjében nagyszabású kiállítássorozat szerveztek, a határon túli régiók – Felvidék, Kárpátalja, Erdély, Székelyföld, Délvidék és Muravidék – pedig a Nemzeti Művelődési Intézet székházában, Lakiteleken mutatkoztak be. A külföldi régióknak második alkalommal nyílt lehetőségük, hogy megmutassák a szakköri foglalkozásokon készült alkotásaik legjavát.

A harmadik esztendeje működő ASzakkör Program indulásától kezdve magától értetődő természetességgel ezeréves történelmi hazánkra, az egész Kárpát-medencére kiterjedt, hangsúlyozta a kiállításmegnyitó felvezetőjében Molnár György, a Nemzeti Művelődési Intézet partnerségi központvezetője. A külföldi szakköri közösségeknek 160 településen közel 3000 résztvevője van. Dr. Baloghné Uracs Marianna, a Nemzeti Művelődési Intézet szakmai igazgatója kiemelte annak jelentőségét, hogy a jelenleg működő, már a 2500-at meghaladó szakköri közösségek negyede az anyaország határán kívül tölti be kulturális nemzetegyesítő, szemléletformáló, közösségépítő szerepét.

Péter Szidónia, a Hagyományok Háza Közművelődés-szervezési osztályvezetője arról szólt köszöntőjében, hogy az ASzakkör Program csoportjaiban készült alkotások voltaképpen összmagyar és európai értéket, kulturális örökséget képviselnek. Péter Szidónia utalt a Nemzeti Művelődési Intézet és a Hagyományok Háza közös küldetésére is, elmondta: „Hiszek abban, hogy mindkét intézmény a következő évtizedekben is jelentős közösségformáló erővel fog rendelkezni, összefogja és összetartja a hagyományos magyar népi kultúra és népművészet iránt érdeklődő, fogékony egyéneket és közösségeket, miközben karakterisztikus kulturális és etnikai azonosítástudattal fogja ellátni, gazdagítani őket.”

Molnár Eleonóra, a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület elnöke rámutatott, hogy mekkora ereje van a szakköri közösségek tagjainak, ahogy fogalmazott: „öt asszony ereje” nyomán önzetlen ajándékozás is elindul egy-egy településen például az adventi időszakban.

Az ASzakkör Program előzményeire tekintett vissza Pál Miklósné, a Népművészeti Egyesületek Szövetségének tiszteletbeli elnöke, a Békés Megyei Népművészeti Egyesület elnöke.

A Népművészeti Egyesületek Szövetségének szakmai védnökségével készült négy kísérleti filmsorozatot, amelyből meg lehetett tanulni hímezni, csipkét verni, mézeskalácsot sütni és díszíteni, valamint gyöngyöt fűzni, további száz követte. Az idei évadban pedig az egyesület részvételével kiépült az online és jelenléti mentorálást is magába foglaló vármegyei szintű együttműködés, mely a program szakmaiságát segíti.

Pál Miklósné köszönő szavait a szakköri tagokhoz, a csoportokat vezető reménybeli szakemberekhez és legfőképpen Závogyán Magdolna államtitkár asszonyhoz intézte, aki az ASzakkör Program megálmodója és elindítója volt.

A külhoni szakköri közösségek alkotásaiból nyílt kiállítás megnyitójának a végén Molnár György megköszönte valamennyi külhoni partnerszervezet – a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal, a PannonForrás Első

Kárpát-medencei Fejlesztési és Tudásklaszter és a felvidéki Rákóczi Hálózat – szerepvállalását, akik szervezik, működtetik az egyes nemzetrészek szakköreit, így a nagykaposi központú Rákóczi Hálózat, a szürtei Kárpát-aljai Népfőiskolai Egyesület, a beregszászi Pro Cultura Subkarpathika szervezet, a kolozsvári székhelyű Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, a sepsiszentgyörgyi Amőba Alapítvány, a magyarkanizsai központú Felnőttképzők Regionális Hálózata és a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet munkáját.

Az eseményen a délvidéki Magyarkanizsán működő Forrás Zenekar muzsikált, kísérő programként pedig magyarkanizsai makramé szakkör és a Borsiban működő bútorfestő szakkör egy-egy vezetője nyújtott bepillantást alkotási folyamataikba.

A kiállítást a Békés Megyei Népművészeti Egyesület képviseletében Dr. Illés Károlyné és Borbényi M. Éva rendezte.

A 18 féle szakköri szakágból válogatott alkotásokat augusztus végéig tekinthetik meg az érdeklődők Lakiteleken, a Nemzeti Művelődési Intézet székházában.

Rekordszámú minőségfejlesztési pályázat

A „Minősített Községi Szintér Cím”, a „Minősített Közművelődési Intézmény Cím” és a „Közművelődési Minőség Díj” elnyerésére meghirdetett 2024. évi pályázati kiírásra 31 pályázat érkezett határidőre, 2024. május 31. éjfélig.

Idén sokkal jobb arányban nyújtottak be pályázatot a jelentkezők, hiszen 2023-ban a közel száz előjelentkezőtől mindössze 29 pályázat érkezett, ebben az évben az 55 előjelentkezőből végül 31 szervezet adta be pályázatát.

Az idei év újdonsága volt a Nemzeti Művelődési Intézet minőségfejlesztési felületének elindítása. A felület rendkívül felhasználóbarát, a fejlesztése a felhasználókkal együtt, észrevételeik alapján történt. A felület megismertetésére, a felmerülő kérdések megválaszolására online felkészítőt is tartott az Intézet Minőségfejlesztési Központja, de egyéni konzultációra is folyamatosan volt lehetőség.

A 2024. évi kiírás számos új feltételt is szabott a jelentkezőknek. Ezek egyike az volt, hogy a szervezet legalább egy munkatársa a Közművelődési kiválóság modell képzést elvégezze. A Szakmafejlesztési Igazgatóság a megnövekedett érdeklődésnek eleget téve négy helyszínen (Budapest, Decs, Kecskemét és Szombathely) indította el a képzést, ami így számos szervezet számára lehetővé tette a megfelelést a pályázati kiírásnak.

Azon szinterek munkatársainak (nyolc helyszínen), akik nem tudtak a képzéseken részt venni, műhelyfoglalkozásokat tartottunk annak érdekében, hogy ők se induljanak hátrányokkal a pályázaton.

A beérkezett pályázatok feldolgozása megtörtént, az online felület használatának köszönhetően formai hibák már nem fordultak elő, a benyújtott pályázatok egységesek, jól áttekinthetők. A Szakmai Minősítő Testület hamarosan összeül, ekkor döntenek a pályázatok elfogadásáról és auditra bocsátásáról.

A Szakkör.
TUDÁSUNKKAL KÉZEN FOGVA

Országjárás Gasztrobusszal, kulturális és kulináris csemegékkal fűszerezve

Igazi kulturális és kulináris csemegékkal jelentkeznek hétről hétre a Nemzeti Művelődési Intézet Gasztrobusza a Kossuth Rádió Országjáró műsorával. Az eseménysorozat idei különlegessége az „Ország Pogácsája” versenysorozat. Az egyes helyszíneken hagyományos és különleges pogácsákkal lehet nevezni.

Felfedező úton: szombatonként hazánk más-más településére látogat el a Nemzeti Művelődési Intézet Gasztrobusza hagyományosan a Kossuth Rádió Országjáró műsorával. Idén az elmúlt fél évben januártól júliusig Magyarország szinte valamennyi vármegyéjében bemutatkozott a program: összesen tizenhat helyszínen járt a Gasztrobusz. Derecske, Mohács, Novaj, Géberjén, Székkutas, Enying, Győr, Nagykanizsa-Miklósfa, Hegyháthodász, Biatorbágy, Noszvaj, Gyomaendrőd, Gyula, Tököl, Vecsés és Nagyecsed adott otthont az eseménysorozatnak.

ÉRTÉK, KÖZÖSSÉG, ÉLMÉNY ÉS PREZSTIZS

Derecskén a XV. Derecskei Disznótor és Téli Vásár vendége volt a Nemzeti Művelődési Intézet Gasztrobusza, ahol az Intézet sátrában készült a főzőversenybe is benevezett kolbász. A friss kenyérrel, mustárral és fokhagymás tejföllel tálalt ételt végül a rendezvény zsűrije a harmadik helyezéssel ismerte el. Angyal László, az Intézet Hajdú-Bihar vármegyei igazgatója tapasztalatait összegezve elmondta: az ikonikus derecskei rendezvényen való aktív részvétel fontos, hiszen több értékteremtő és értékőrző művelődő közösség is bemutatkozott a rendezvényen.

A Mohácsi Busójárás hungarikum, melynek évszázados hagyománya van. A Gasztrobuszban délelőtt farsangi fánk sült, délután pedig hagyományos mohácsi ponty halászlé készült bográcásban. Kurucz Ildikó, az Intézet Baranya vármegyei igazgatója úgy fogalmazott, hogy rövid történetet is kértek a jelentkezőktől az Ország Pogácsája megmérettetésre, az anekdoták ugyanis jól tükrözik, hogy egy-egy hagyományos íz, egy-egy recept a dédnagymák kézzel írt füzetéből ma is jelentéshordozóvá tud válni a családokban, közösségekben.

Helyi különlegességekkel, kapos-túrós és édes lepényekkel, valamint pereccel várták a látogatókat Székkutaszon. És hogy miért fontos egy ilyen esemény a kisebb településeknek? Börcsök Roland, az Intézet Csongrád-Csanád vármegyei igazgatója azt emelte ki: a településeknek egyfajta presztízskérdés, hogy ők is részt vehetnek az adásban, hiszen sokan hallgatják a Kossuth Rádió Országjáró műsorát.

Az idei év sajátossága az „Ország Pogácsája” versenysorozat. A Nemzeti Művelődési Intézet keresi az ország pogácsáját, és a Gasztrobusz-kitelepülések helyszínein regionális megmérettetésekre lehet nevezni. Egy-egy vármegyére jellemző, nagymamáinktól örökölt vagy újragondolt receptek alapján készített pogácsákat vár a zsűri. A pogácsaverseny folyamatos népszerűségnek örvend, jellemzően több tíz nevezés érkezik, és már pogácsatorta is megjelent a Gasztrobusz „pogácsamenüjén”.

Júniusban ismét együtt a közművelődési szakma a Durkó Mátyás Konferencián

„Kihívások a művelődés és a felnőttképzés világában” címmel szervezte meg a Debreceni Egyetem és a Nemzeti Művelődési Intézet a Durkó Mátyás Emlékkonferenciát június 20-án és 21-én Debrecenben. Az eseményen átadták a Durkó Mátyás Emlékérmét.

A közművelődés és felnőttképzés tudományos konferenciája minden évben jelentős esemény a közművelődési szakma és a felsőoktatási tudományos képviselők közössége számára. A 2024-es találkozó a művelődés és a felnőttképzés kihívásaira fókuszált.

Az eseményen átadták a Durkó Mátyás Emlékérmét, amelynek alapítói a Debreceni Egyetem, Nemzeti Művelődési Intézet és a Magyar Tudományos Akadémia Andragógiai Albizottsága.

A Durkó Mátyás-díj azoknak a művelődéskutatás területén tevékenykedő szakembereknek adományozható, akik a szakterületen olyan eredmények felmutatására képesek, amelyek segítik a szakterület integrációját a tudományos közéletbe, illetve a felsőoktatásba, valamint hozzájárulnak a tudományos utánpótlás fejlesztéséhez. 2024-ben a Durkó Mátyás Emlékérmét Dr. Kerülő Judit kapta.

Júliusban újra lesz közösségszervező tábor Lakiteleken

A közösségszervezés BA, a kulturális mediáció MA, a közösségi művelődés tanára OMA és a kulturális témájú PhD szakos hallgatók számára szervez közösségszervező nyári tábort a Nemzeti Művelődési Intézet 2024. július 7-e és július 11-e között Lakiteleken.

Az egyetemisták és a PhD-hallgatók számára a Nemzeti Művelődési Intézet által szervezett tábor célja, hogy a hallgatók megismerjék a közösségszervező szakma feladatait, új kutatási témáit és gyakorlati módszereit, valamint élményeket és tapasztalatokat szerezzenek, továbbá a különböző felsőoktatási intézményekben tanulóik jobban megismerjék egymást, amely által erősödik a közművelődési szakterület felé a fiatalok szakmai elköteleződése.

A közösségszervező táborban az étkezés, a szállás és programok Nemzeti Művelődési Intézet támogatásával térítésmentesek, a jelentkezők az utazást saját költségükön oldják meg.

Nemzeti
Művelődési
Intézet

A Petőfi Kulturális Ügynökség
támogatásával jelenik meg.

Kövess online felületeinken!